

Sedat Ergin

sergin1@hurriyet.com.tr

Afrin harekâtının ilk görünen sonuçları

23 Ocak 2018

GEÇEN cumartesi günü başlatılan Afrin harekâtının Türkiye açısından yarattığı ilk sonuçları –koridor meselesi dışında- şöyle değerlendirebiliriz:

En kritik sonuçlardan biri, Suriye'nin geleceğinin yeniden şekillenmekte olduğu bir dönemde Türkiye'nin bu operasyonla birlikte kendisini denklemin içine kuvvetli bir şekilde yerleştirmesidir.

Bu ülkedeki savaşa bir şekilde müdahil olan bütün aktörler gelecekteki Suriye'yi şimdiden kendi istedikleri yöne çekmeye çalışırken, Türkiye geçen yıl 'Fırat Kalkanı' harekâtıyla elde ettiği nüfuz alanından sonra masadaki pozisyonunu daha da güçlendirmiş olmaktadır.

İran'ın Devrim Muhafızları ile sahada savaştığı, ABD'nin 2 bin asker ve siyasi danışmanla Kürt bölgesinde PYD ile kader birliğine girdiği, Rusların Esad rejiminin savaşı kaybetmemesi için cephede bütün ağırlığını koyduğu bir sırada, Türkiye, hadiselerin akışını sınırın gerisinden seyirci olarak izlemeyeceğini, sahaya çıkarak bizzat bu oyuncular arasında yer aldığını göstermiş olmaktadır.

Harekâtın bir diğer önemli sonucu, Türkiye ile Rusya arasındaki yakınlaşma sürecini daha da ileri taşımakta oluşudur. Türkiye'nin bu harekâtı Rusya ile sıkı bir danışma mekanizması işlettikten ve belli bir işbirliğinin altyapısını oluşturduktan sonra başlatmış olması, bu yönelişin göstergesidir. Kuşkusuz, Suriye'deki Kürtlerin başat siyasi örgütü PYD'nin ABD'nin Suriye'deki yegâne stratejik ortağı olarak hareket etmeye başlamasının, Rusları Türkiye ile işbirliğine yönelten faktörlerden biri olduğu düşünülebilir. Rusya, ayrıca bu hareketi ile herhalde Türkiye'deki karar vericilerin ve kamuoyunun güvenini kazandığını da düşünmektedir.

Kaldı ki, Afrin'de PKK uzantısı PYD varlığının gücünün kırılmasının, Rusların Beşar Esad rejimini ayakta tutma, rejimi güçlendirme stratejisiyle çelişen hiçbir yönü yoktur. Moskova, muhtemelen nihai bir çözümde Afrin bölgesinin eninde sonunda Şam'daki merkezi otoriteye bırakılacağı yolunda bir kabulle hareket etmektedir.

Gelişmelerin sürpriz sonuçlarından biri, Türkiye ile 2011'den beri çatışma içinde olduğu Beşar Esad rejimi arasında adı konmamış zımnî bir çıkar örtüşmesini belirginleştirmiş olmasıdır. Başbakan Binali Yıldırım'ın önceki gün gazete yöneticileriyle görüşmesinde Suriye rejimi ile bazı temasların yapıldığını gizlememesi ve "Şu anda geldiğimiz noktada rejim de işin bir parçası, bunu da görmemiz lazım. Yok sayamayız" şeklinde konuşması, bu örtüşmenin çarpıcı bir ifadesidir.

Krizin seyrinin Rusya ile yakınlaşmaya karşı bir eksende Türkiye ile ABD'yi birbirinden biraz daha uzaklaştırdığı söylenebilir. ABD'nin PYD'ye "ek bir lojistik destekte bulunup bulunamayacağı" yolundaki bir soru üzerine Başbakan Yıldırım'ın "Bu bölgeye yönelik her türlü lojistik destek bu operasyonun

hedefidir. Bu kadar açık ve net söylüyorum” şeklindeki sözlerinin altı özellikle çizilmelidir. Başbakan, koşullar gerektirirse Türkiye'nin sahada ABD'yi de hedef alabileceğini söylemiş olmaktadır.

'Zeytin Dalı' harekâtı, güvenlik kaygıları açısından Türkiye'yi rahatlatacak bir nitelik taşıyor. Afrin bölgesi Azez'den başlayıp Türkiye-Suriye sınırı boyunca önce kuzeybatıya doğru giden, oradan aşağı güneybatıya doğru yönelen 130 kilometre uzunluğunda, 20-30 km derinliğinde bir güvenlik kuşağı ile çevrilecektir. Bu, fiiliyatta Türkiye'nin Hatay ve Kilis'te Suriye'ye bitişik olan sınırının 20-30 km kadar bu ülkenin içine doğru genişlemesi sonucunu doğuracaktır. Bu genişleme, Türkiye'ye sınır boyunca bu coğrafyada PKK'dan gelebilecek tehdidi uzağında tutabilmesi imkânını verecektir.

Buradaki kilit soru, birinci aşama olarak tanımlanan güvenlik kuşağının sahada tamamlanmasından sonra TSK'nın ikinci aşamada bölgenin tam ortasında yer alan Afrin şehrinin merkezine girip girmeyeceğidir. Başbakan Yıldırım, bu konuda **“İlk hedeften sonra gerek Afrin merkezinde gerekse diğer bölgelerde yerleşik bu terör örgütlerinin yok edilmesi için çalışma yapılacaktır”** diyerek, şehir merkezini de açık bir hedef olarak gösteriyor.

PYD'nin de şehirde direnme kararı alması halinde, harekâtın ikinci aşaması TSK-Özgür Suriye Ordusu ittifakı ile PYD arasında bir şehir savaşına dönüşme potansiyeli taşıyabilir. Şehir merkezinde farklı etnik gruplardan kalabalık bir sivil nüfusun yaşaması, kuşkusuz şehir savaşı seçeneği değerlendirilirken dikkate alınması gereken bir durumdur.